

La lectura d'un àlbum il·lustrat: El ratolí i la pilota vermella

La lectura d'un àlbum il·lustrat

El ratolí i la pilota vermella

Elaboració:

Servei d'Immersió i Acolliment Lingüístics.

Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya.

Febrer 2018

Aquesta publicació té finalitat docent, per la qual cosa conté textos i fotografies procedents d'obres divulgades, a títol de citació, anàlisi, comentari o judici crític. De totes aquestes obres se cita adequadament la font de procedència i el nom de l'autor. Aquest ús està emparat pel dret de citació previst a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional de Creative Commons](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca). Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ.....	4
2. QUÈ ÉS UN ÀLBUM IL·LUISTRAT?	5
3. EL RATOLÍ I LA PILOTA VERMELLA.....	7
4. ESTRUCTURA NARRATIVA	8
5. PAPER DEL MESTRE	8
5.1. Valors que transmet aquest àlbum.....	9
5.2. Les estratègies de comprensió lectora	9
6. DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT.....	10
6.1. Abans de la lectura.....	11
6.2. Durant la Lectura.....	12
6.3. Després de la Lectura	17
7. ANNEX	19
7.1. Biografia de l'autor.....	19
8. BIBLIOGRAFIA CONSULTADA.....	20
9. CURIOSITATS	21

1. INTRODUCCIÓ

L'activitat que es desenvolupa en aquesta proposta didàctica és un bon exemple sobre com es pot treballar la comprensió lectora en un l'àlbum il·lustrat, ja que per comprendre aquest tipus de text cal integrar la informació que aporta el text amb la que aporten les imatges.

Obrir un àlbum il·lustrat és com desembolicar un regal: no se sap ben bé què hi haurà a dins fins que s'ha obert.

La forma de l'àlbum, la mida, les il·lustracions, la textura de les pàgines... tot en ells xiuxiueja detalls sobre el seu contingut.

El fet que els àlbums combinin el codi visual i el lingüístic el fan un objecte de lectura ideal que s'adapta a les necessitats dels lectors: la imatge ajuda a entendre el text, a fer hipòtesis, a refusar-les... a anar més enllà del text escrit. Tenen formats atractius que conviden a llegir-los i a gaudir-ne.

En el moment que obrim un àlbum, se'ns ofereixen moltes possibilitats. Com a docents, ho hem de tenir ben present.

Els il·lustrats: una descoberta, diverses veus (2013)

A través dels àlbums il·lustrats podem educar els alumnes en el valor estètic de les imatges, i a la vegada desenvolupar la capacitat d'observació i d'anàlisi que comporta la lectura de la imatge.

Cal educar nens i joves en l'anàlisi d'imatge amb l'esperança de crear éssers que, un cop arribats a l'edat adulta, siguin capaços de jutjar i interpretar una imatge —de la mateixa manera que llegeixen, jutgen i interpreten un text— ja sigui un dibuix, un quadre, una pel·lícula, una escultura.

Agustin Comotto

OBJECTIU: iniciar-se en la lectura d'imatges i l'adquisició de procediments i estratègies lectores a partir de la lectura guiada de l'àlbum il·lustrat per part de la mestra.

NIVELL: P-5 o primer de cicle inicial d'educació primària.

DADES BIBLIOGRÀFIQUES DE L'ÀLBUM:

Títol: *El ratolí i la pilota vermella*

Autor: Petr Horáček

Editorial: Juventud

Any: 2016

2. QUÈ ÉS UN ÀLBUM IL·LUSTRAT?¹

Definir què és un àlbum il·lustrat no és fàcil, entre d'altres, per l'ambigüitat del concepte. La línia que separa els àlbums il·lustrats d'altres tipus de llibres que compten amb il·lustracions és molt fina. Al nostre país, força tesis doctorals han fet intents per definir-lo.

Podem trobar les definicions següents:

Teresa Duran, escriptora i il·lustradora, destaca per la seva dedicació al llibre infantil i juvenil, tant en la creació com en la investigació i la docència:

(...) la gran diferència entre un llibre il·lustrat i un àlbum rau en qui porta el pes narratiu. Quan la imatge és imprescindible per entendre qui fa què, com, quan i per què; quan, observant-la podem fer-nos una idea cabdal i fiable de la història o de l'anècdota narrada, explícitament o implícita, i quan, analitzant-la, podem apreciar com i per què aquell discurs icònic ens expressa el que ens expressa, aleshores, estem davant d'un àlbum il·lustrat.

Rosa Taberneró, professora titular de literatura infantil a la Universitat de Saragossa:

---

¹ A partir de:

BADIA, M. ; LLADÓ, C. *Els il·lustrats: una descoberta, diverses veus*. [En línia]. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. GENERALITAT DE CATALUNYA, 2013.

<http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/8a244715-1333-4a23-adcc-735622e229f8/albums_illustrat.pdf> [Consulta:3 febrer 2018]

(...) un llibre-àlbum, a diferència d'un llibre il·lustrat, és concebut com una unitat, una totalitat que integra totes les parts designades en una seqüència d'interrelacions: el que en el món anglosaxó es denomina pictures books. (Shulevitz 1996: 238; Duran 1999: 79; Colomer, 1998). Per altra banda, s'entén que les relacions entre les paraules i les il·lustracions varien des d'una relació d'òbvia congruència fins a una d'alta ironia.

Maria Cèlia Silva- Díaz, docent, investigadora i editora de literatura infantil:

(...) són els contes il·lustrats on el text i la imatge col·laboren junts per establir el significat de la història, de manera que per explicar el que allà hi passa hem de recórrer el que diuen paraules com al que "diuen" les il·lustracions. Amb la lectura d'àlbums els lectors aprenen a buscar el sentit de les històries en un procés que integra dos codis diferents.

(...) la idea d'un bon àlbum és que tots els elements del llibre es posin en joc al servei de la història. El text i la il·lustració, com ja hem dit, però també el format, el fons de la pàgina, la disposició dels elements en ella, la tipografia, etc.

Analitzant aquestes definicions, es poden extreure les característiques de l'àlbum il·lustrat, les que el fan tan especial:

- Té forma de llibre.
- Integra dos codis diferents en un sol objecte: el codi lingüístic i el codi visual.
- La imatge/il·lustració és imprescindible per entendre la història que es conta. Pot tenir diferents tipus de relació amb el text que acompanya: pot anar més enllà del text, pot explicar el contrari del que ens diu el text...
- El text i la il·lustració tenen un lligam molt especial: col·laboren junts per explicar la història.
- Tots els elements que conformen l'àlbum ens expliquen la història que conté: el seu format, la mida, el color, la tipografia que utilitza... és com una gran orquestra que necessita de tots els músics per poder tocar una simfonia.

Per totes aquestes qualitats, els àlbums esdevenen un material amb molt de potencial per als alumnes, i no únicament per als que s'inicien en la lectura, sinó per a totes les edats. El text i la il·lustració estableixen una relació molt especial: la imatge pot complementar el text, pot anar més enllà del que explica, pot explicar una història paral·lela... el mestre/mediador ha de

potenciar l'escolta activa per part dels alumnes que, a través de la paraula i la imatge, van teixint la història que se'ls llegeix.

Per comprendre la història que ens conta l'àlbum l'alumne ha de posar en funcionament les seves estratègies de comprensió lectora, tant del text com de la imatge: ha d'esdevenir un lector actiu.

Quan un adult llegeix un àlbum a un infant, no es pot limitar a pronunciar-ne el text en veu alta, encara que l'entoni molt bé. (...) l'adult ha d'enriquir la recepció lectora dels més menuts, amb preguntes, amb observacions d'anada i tornada; ha de crear expectatives sobre el que hi haurà a la pàgina següent; ha de facilitar la intervenció de l'infant que veu, assenyala, dedueix, participa ..., i no solament n'interpreta el que diu l'adult que li llegeix les lletres, sinó també el que infereix de les imatges i tot el que les envolta, des de la coberta inicial fins a les pàgines de guarda finals.

DURAN, T. "L'àlbum dins la narrativa visual". Articles de didàctica de la llengua i de la literatura (2010), núm.52.

3. EL RATOLÍ I LA PILOTA VERMELLA

És un àlbum il·lustrat de format mitjà i quadrat. Està treballat amb tècnica mixta, predominant traços de colors fets amb estris diversos i la tècnica del collage. Les imatges són de tipus realista amb representacions d'elements de l'entorn natural (animalons, fulles, gespa, plantes...) d'una manera senzilla i sintètica que generen l'empatia del lector.

Els personatges són animals als quals s'atorga certes qualitats humanes que desenvolupen la trama de la història, sobre un atractiu fons d'elements plàstics de colors vius. Els plans generals que dominen la història situen el lector en un rol d'observador.

Les imatges són majoritàriament a doble pàgina; s'intercalen, però, algunes amb una seqüència de quatre vinyetes verticals, que podrien ser una introducció al llenguatge del còmic. L'àlbum té uns altres dos elements que afegeixen varietat visual: una pàgina desplegable per destacar l'alçada d'una construcció i un parell d'elements encunyats que representen detalls puntuals de la història.

4. ESTRUCTURA NARRATIVA

Petita narració sobre un ratolí que troba un objecte molt bonic i brillant en un arbre, i necessita buscar amics per poder agafar-lo i descobrir què és. La història passa en un prat i els personatges són el ratolí, el talp i el conill. La trama és ben senzilla i repetitiva, segueix l'esquema: problema-solució. El ratolí pensa que la cosa que veu dalt de l'arbre és una pilota i vol agafar-la. Com que no pot, busca ajuda. Primer l'ajudarà el talp, que pensa que és un globus. Veient que el talp tampoc aconsegueix agafar-la, tots dos van a buscar el conill. El conill pensa que és una bala però tampoc no pot agafar-la. Finalment, decideixen pujar un a sobre de l'altre per poder arribar més amunt. Tampoc no hi arriben, però aleshores cauen a terra i l'arbre tremola, i aquest tremolor fa que de l'arbre caiguin moltes cireres i així es resol l'entrellat de què era aquell objecte vermell i brillant: “una cirereta deliciosa”.

Pel que fa a la presència de l'escrit, l'àlbum presenta un text breu de tres o quatre línies a cada doble pàgina. D'altra banda, la seqüència d'imatges està molt ben travada i guia adequadament el lector. Algunes pàgines utilitzen onomatopeies amb la tipografia més gran i diferenciada. Les imatges, d'una gran qualitat, complementen el text en tot moment.

5. PAPER DEL MESTRE

Els àlbums són plens de detalls, tant de contingut com de forma, que poden passar desapercebuts als ulls poc hàbils i inexperts dels alumnes. El mestre té un paper clau en el guiatge per aquesta lectura del text i de la imatge.

És convenient que els docents interpretem bé la ideologia i els valors que s'amaguen darrere del contingut, i fins i tot de la forma, d'aquest àlbum il·lustrat, d'aquesta obra de la literatura infantil. El paper com a mediadors en la transmissió d'aquesta ideologia i com a educadors de les emocions amb els alumnes és molt important.

Sens dubte, el rol principal que hem de dur a terme és el de **guiar i mediar** el procés lector dels infants. Cal ajudar-los a copsar indicis rellevants del **text visual**, a potenciar l'elaboració **d'hipòtesis i inferències**, i a promoure l'ampliació i revisió de les **respostes lectores**. Tots aquests aspectes contribuiran a l'assoliment d'una **comprensió** més profunda de l'àlbum.

Per tal de poder dur a terme una mediació com cal, és important i imprescindible una bona anàlisi de l'àlbum per part del docent, tant des del punt de vista temàtic i narratiu com de les imatges.

5.1. Valors que transmet aquest àlbum

Tot analitzant la trama de l'àlbum i les característiques dels seus personatges, podem descobrir els valors que porta intrínsecs i fer-los visibles als ulls dels nostres alumnes.

En aquest conte podem destacar els valors de l'amistat, de la col·laboració i la cooperació. El ratolí necessita l'ajuda dels seus amics per aconseguir el seu objectiu. Col·laborar vol dir respectar, treballar en equip, esforçar-se, participar i comunicar-se entre tots. El protagonista del conte és conscient que tot sol no podrà agafar la pilota i demana ajuda. Col·laborar vol dir ajudar i deixar-se ajudar.

Aquests valors són molt adequats per treballar amb els alumnes a l'aula, ja que constantment necessiten col·laborar entre ells per poder resoldre les tasques escolars. Cada cop més ens cal fer valdre el treball cooperatiu i col·laboratiu com a eina de futur.

5.2. Les estratègies de comprensió lectora

Quines estratègies de lectura podem treballar amb els alumnes d'EI i de CI? Podem treballar totes les estratègies de comprensió lectora sempre que es faci amb els materials adequats a l'edat i als interessos dels alumnes. De la mateixa manera, l'exigència en el nivell de reflexió de l'alumne també ha de ser en funció del seu moment evolutiu, i amb l'ús d'un llenguatge propi per a l'edat i domini de la llengua.

Quatre de les estratègies lectores fonamentals per treballar en aquests dos cicles són:

1.- Formular hipòtesis i comprovació permet generar expectatives, controlar les seves prediccions mentre interactuen amb el text o la imatge, i permet contrastar, confirmar i revisar les hipòtesis inicials.

2.- Fer inferències permet suplir buits d'informació i aclarir dubtes, establir connexions amb el que ja saben, intuir què ens vol transmetre l'autor i posar-nos en la situació que planteja el text.

3.- Fer connexions ens permet establir vincles molt estrets amb la informació del text, aconseguir un alt grau d'implicació del lector, reconèixer coses que ja sabíem o trobar-hi similituds, i viure emocionalment la trama d'uns esdeveniments.

4.- Resumir permet reflexionar sobre la informació que obtenim del text, seleccionar la informació, identificar, localitzar, establir idees principals del text i del tema, i facilitar la transmissió de coneixement.

6. DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

A continuació us presentem una seqüència didàctica per:

- acompanyar els alumnes en l'exploració de les imatges de l'àlbum;
- aprendre a generar estratègies de lectura;
- ajudar-los a fer l'escolta activa de la lectura expressiva per part del docent.

Els tipus de preguntes que dirigirem a l'alumnat poden ser diversos:

1. Preguntes per obtenir una informació directa i precisa de l'exploració de la imatge: què hi veus?, què fa el ratolí?, de quin color és?...
2. Preguntes més dirigides a suposar la intenció que té l'autor/a: què necessita el ratolí per agafar la pilota?, què us sembla que farà ara?, per què?
3. Preguntes destinades a veure com a l'alumne li ha afectat la lectura d'aquell àlbum i les connexions que ha fet, tant amb la seva experiència personal com amb altres lectures.

Si volem que els alumnes siguin els que vagin descobrint el desenvolupament de la història, les preguntes hauran de ser més obertes i el mestre haurà d'anar recollint les intervencions (a la pissarra o en un paper continu) dels alumnes i acceptar-les totes. Quan es vagin comprovant les hipòtesis formulades serà quan podrem avançar i continuar la narració.

A la proposta que hi ha a continuació, us oferim diferents tipus d'intervencions, per tal que, segons la dinàmica que es generi en el vostre grup d'alumnes, n'escolliu una o una altra.

A partir d'ara, trobareu marcades amb diferents colors les preguntes que facin referència específica només al **text** o només a la **imatge**.

6.1. Abans de la lectura

Creació d'expectatives i activació de coneixements previs:

Mostrar als alumnes la portada i demanar-los que observin bé la imatge. Donar-los temps, deixar que cadascun faci un recorregut general a la il·lustració. A partir d'aquí podem preguntar:

- Què hi veieu?
- On passa? Què us ho fa pensar?
- Com està el ratolí? Està content? Com ho saps?
- És un ratolí de camp o de ciutat?
- Què mengen els ratolins?
- Què està fent el ratolí?

Ara podem llegir el títol: *El ratolí i la pilota vermella*.

- Sabeu què ens pot explicar aquest conte?

Prediccions sobre el contingut:

Anotar aquestes prediccions a la pissarra o en un paper continu per poder anar verificant i reformulant les hipòtesis.

- Creieu que és una pilota? Què més podria ser?
- A quina estació de l'any passa? Com ho sabeu?
- Què li passarà al ratolí?

Establiment dels objectius:

Objectiu de lectura:

Ara, entre tots, anirem a llegir aquest conte, vosaltres haureu d'escoltar molt bé quan us llegeixi el text, pensar... per saber:

- Què li passa al ratolí?

Objectiu d'aprenentatge:

- Apreneu que, per entendre molt bé un conte, cal fixar-se en el text i en la imatge.

6.2. Durant la Lectura

Pàgines de l'àlbum	Desenvolupament de la narració Preguntes i intervencions del docent Text del conte	Estratègies de lectura que treballem: fer hipòtesis, inferir, fer connexions, i recapitular
Portada	Veure l'apartat anterior "abans de la lectura".	Crear expectatives i activar coneixements previs. Fer hipòtesis i prediccions del contingut. Establir els objectius de lectura i d'aprenentatge.
Guardes	Observar les guardes anteriors de l'àlbum: - De quin color són? Per què?	Inferir a partir de la imatge.
1 i 2 El ratolí mira l'arbre	<p>Mirem la imatge: El traç, el contrast del blau del cel i el verd del prat, la rugositat de l'escorça del tronc, els nervis de les fulles i l'objecte vermell. El ratolí sol enmig del prat. L'expressivitat del seu cos que mostra l'atracció cap a l'objecte vermell.</p> <p>Aquí la mestra pot fer un modelatge i explicitar a l'alumnat una experiència personal:</p> <p>"Quan miro aquesta pàgina em fa pensar en la meva tieta que viu en una masia. Allà hi té un hort i un camp amb arbres fruiters. Quan hi vaig recullo un parell d'enciams, tomàquets i alguna fruita dels arbres que hi té plantats. El gust d'aquestes fruites i verdures no té res a veure amb el que comprem al supermercat..."</p> <p>I vosaltres heu estat mai en un camp, què hi havia?, heu vist mai un ratolí?, on?, com era?...</p> <p>Lectura expressiva per part de la mestra:</p> <p><i>Un dia, de bon matí, el Ratolí va mirar amunt i va descobrir que de la branca de l'arbre en penjava una cosa vermella i brillant.</i></p> <p>- Què deu ser aquesta cosa vermella i brillant?</p> <p><i>"Quina pilota més bonica! Com m'agradaria tenir-la", va pensar.</i></p>	<p>Modelatge: connexió d'experiència personal.</p> <p>Connexió amb la seva experiència.</p> <p>Fer hipòtesis a partir del text.</p> <p>Comprovació d'hipòtesis a partir</p>

Pàgines de l'àlbum	Desenvolupament de la narració Preguntes i intervencions del docent Text del conte	Estratègies de lectura que treballem: fer hipòtesis, inferir, fer connexions, i recapitular
		text.
3 i 4 Sèrie de quatre imatges on el ratolí intenta agafar la pilota.	<p>Mirem la imatge: En aquestes dues pàgines podem fer preguntes als alumnes perquè s'adonin de les diferents accions i estats d'ànim del ratolí (s'estira, salta, s'asseu i pensa).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què fa el ratolí? Per què? - Com se sent cada vegada? Com ho saps? - Què deu estar pensant en cada moment? <p>Lectura expressiva per part de la mestra: Llegir el text d'aquestes dues pàgines fent veure als alumnes que cada seqüència té el seu propi text:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. El Ratolí va provar d'agafar-la, 2. però tot sol no se'n sortia. 3. – Necesito ajuda –va dir–. Li demanaré (*) al meu amic el Talp <p>(*) ens aturem per preguntar als alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A qui deu demanar ajuda? 4. Així podrem jugar junts amb la pilota 	<p>Fer inferències a partir de la imatge.</p> <p>Fer hipòtesis i comprovar-les a partir del text.</p>
5 i 6 El ratolí va a buscar el talp	<p>Mirem la imatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què hi veieu? - Què està fent el Ratolí? <p>Lectura expressiva per part de la mestra: - Talp! Ets aquí? –el va cridar el Ratolí–. He vist una pilota molt bonica a dalt de l'arbre!</p>	Inferir a partir de la imatge.
7 i 8 El Talp i el ratolí parlen	<p>Mirem la imatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fixeu-vos en els colors. Què deu haver passat? <p>Fer percebre del canvi de tonalitats, dels colors blaus i verds del prat, passem a les tonalitats de sota terra.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què li deu dir el Ratolí al Talp? - Què li respon el Talp? <p>Lectura expressiva per part de la mestra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - És vermella i brillant. Si m'ajudes a agafar-la, podem jugar plegats! –Una pilota? Que bé! I tant que t'ajudaré –va dir el Talp. - Creieu que aconseguiran agafar la pilota vermella? 	<p>Fer hipòtesis a partir de la imatge.</p> <p>Comprovació de les hipòtesis a partir del text.</p> <p>Fer hipòtesis a partir del text.</p>

Pàgines de l'àlbum	Desenvolupament de la narració Preguntes i intervencions del docent Text del conte	Estratègies de lectura que treballem: fer hipòtesis, inferir, fer connexions, i recapitular
<p>9 i 10</p> <p>Sèrie de quatre imatges on el talp intenta agafar el globus vermell.</p>	<p>Mirem la imatge: Aquesta pàgina us recorda alguna altra del conte? És igual? Què tenen de diferent? En aquestes dues pàgines podem fer preguntes als alumnes perquè s'adonin de les diferents accions i estats d'ànim del ratolí i del talp (s'estiren, salta, s'asseuen i pensen). - Què fan el ratolí i el talp? - Com se senten cada vegada? Com ho saps? - Què deuen estar pensant en cada moment?</p> <p>Lectura expressiva per part de la mestra: Llegir el text d'aquestes dues pàgines fent notar als alumnes que cada seqüència té el seu propi text:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. -Quin Ratolí més ximple –va dir el Talp–. Això no és cap pilota. És un globus vermell. 2. El podem fer servir per volar! El Talp es va estirar i va saltar tant com va poder, 3. però tot sol no aconseguia arribar-hi. 4. –Necessitem més ajuda –va dir el Talp. <p>- A qui deu demanar ajuda?</p>	<p>Fer connexions amb una altra part del conte a partir de la imatge.</p> <p>Fer inferències a partir de la imatge.</p>
<p>11 i 12</p> <p>El ratolí i el talp parlen amb el conill.</p>	<p>Mirem la imatge. - Mireu! El conill! Ara ja sabem a qui demanen ajuda? - Que els diu el conill, que els ajudarà o que no? Què us ho fa pensar? (el ratolí i el talp somriuen).</p> <p>Lectura expressiva per part de la mestra: –Hola, Conill –va dir el Ratolí–. Hem vist un globus vermell molt bonic a dalt de l'arbre. Si ens ajudes a agafar-lo, el podem fer servir per volar! –Quina bona idea! -va dir el Conill-. I tant que us ajudaré.</p> <p>- El Talp i el Ratolí estan contents perquè el Conill els ajudarà. Alguna vegada heu demanat ajuda a algú i us l'ha donada? Quan? Per què?</p> <p>- Què passarà quan el Conill vegi el globus vermell?</p>	<p>Comprovació de les hipòtesis a partir de la imatge. Fer inferències a partir de la imatge.</p> <p>Connexió text-vivència personal.</p> <p>Fer hipòtesis sobre el text.</p>

Pàgines de l'àlbum	Desenvolupament de la narració Preguntes i intervencions del docent Text del conte	Estratègies de lectura que treballem: fer hipòtesis, inferir, fer connexions, i recapitular
<p>13 i 14</p> <p>Sèrie de quatre imatges on el conill intenta agafar la bala vermella.</p>	<p>Mirem la imatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Altre cop trobem una pàgina partida en quatre parts. Quina és la diferència amb l'anterior? <p>En aquestes dues pàgines podem fer preguntes als alumnes perquè s'adonin de les diferents accions i estats d'ànim del ratolí, el talp i el conill (s'estira, salta, s'asseu, pensa, parlen).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què fa el conill? - Aconsegueix agafar el globus vermell? <p>Lectura expressiva per part de la mestra:</p> <p>Llegir el text d'aquestes dues pàgines fent conscients els alumnes que cada seqüència té el seu propi text:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. –Que ximples –va riure el Conill–. Això no és cap globus. <ul style="list-style-type: none"> - A no? Què deu ser, doncs? <ol style="list-style-type: none"> 2. És una bala vermella. Hi podem jugar! Es va estirar i va saltar, <ul style="list-style-type: none"> - Què pensava que era, el ratolí? (pilota). - Què pensava que era, el talp? (globus). - Què pensava que era, el conill? (bala). <ol style="list-style-type: none"> 3. Però tot sol tampoc no aconseguia arribar-hi. <ul style="list-style-type: none"> - Què faran doncs? <ol style="list-style-type: none"> 4. –Necessitem algú més alt que jo –va dir el Conill–. Però ningú no és tan alt! <ul style="list-style-type: none"> - A qui deu demanar ajuda, si no coneixen a ningú més alt que el conill? 	<p>Fer connexions amb una altra part del conte a partir de la imatge.</p> <p>Fer hipòtesis i comprovar-les a partir del text.</p> <p>Recapitular.</p> <p>Fer hipòtesis i comprovar-les a partir del text.</p> <p>Fer hipòtesis a partir del text.</p>
<p>15 i 16</p> <p>El ratolí, el talp i el conill parlen sota l'arbre.</p> <p>(en aixecar la solapa) Els tres animals s'enfilen un sobre l'altre.</p>	<p>Mirem la imatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què estan fent els tres animals? Per què? <p>Lectura expressiva per part de la mestra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algú més alt que tu? –va exclamar el Ratolí–. JA HO TINC! - Què vol dir el ratolí quan diu ja ho tinc? Quina idea ha tingut? <p>Obrim el desplegable:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què fan? - Ara, aconseguiran agafar la bala vermella? - Us fa recordar alguna cosa això que s'enfilen un a sobre l'altre?(castellers) Acompanyar amb el gest l'acció d'enfilarse. <p>Mirant la imatge podeu saber què vol dir l'acció d'enfilarse? Qui pot completar aquesta seqüència: el talp s'enfila a dalt del... i el ratolí...</p>	<p>Fer hipòtesis a partir imatge i del text.</p> <p>Comprovar les hipòtesis a partir imatge.</p> <p>Fer hipòtesis a partir imatge.</p> <p>Connexions amb el món.</p> <p>Inferir el significat de lèxic a partir de la imatge i del gest de la mestra.</p>

Pàgines de l'àlbum	Desenvolupament de la narració Preguntes i intervencions del docent Text del conte	Estratègies de lectura que treballem: fer hipòtesis, inferir, fer connexions, i recapitular
	<p>Lectura expressiva per part de la mestra: <i>El Talp es va enfil·lar sobre el Conill i el Ratolí es va enfil·lar sobre el Talp. I tots tres es van estirar i estirar, i van començar a trontollar i trontollar...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ui, ui, ui, què passarà? - Què us sembla que vol dir la paraula trontollar? Mireu la il·lustració, us ho podeu imaginar? 	<p>Fer hipòtesis a partir text.</p> <p>Inferir el significat de lèxic a partir de la imatge</p>
<p>17 i 18 Cauen. -Aiiii!</p>	<p>Mirem la imatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què ha passat? - Com ho sabeu que estan caient? Quines pistes ens dona el dibuix? - Mirem les cares del ratolí i del talp. Què deuen dir? <p>Lectura expressiva per part de la mestra: <i>-Oh, no!</i> <i>-Aiiii!</i></p>	<p>Comprovar hipòtesis a partir imatge.</p> <p>Fer inferències a partir dibuix.</p> <p>Fer hipòtesis a partir imatge.</p> <p>Comprovar hipòtesis a partir text.</p>
<p>19 i 20 Cauen. PATAPAM!</p>	<p>Mirem la imatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pobres! S'han fet mal? - Alguna vegada heu caigut molt fort i us heu fet mal? - I aquí? Com ho sabeu que estan caient? Quines pistes ens dona el dibuix? <p>Lectura expressiva per part de la mestra: <i>PATAPAM! Tots a terra! El Ratolí, el Talp i el Conill van caure amb tanta força que l'arbre va tremolar...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - I si l'arbre va tremolar, què va passar després? 	<p>Fer hipòtesis a partir imatge.</p> <p>Connexions amb la vida personal.</p> <p>Inferències a partir imatge.</p> <p>Fer hipòtesis a partir text.</p>
<p>20 i 21 Cauen les cireres.</p>	<p>Mirem la imatge: Què ha passat?</p> <p>Qui tenia raó? Són pilotes vermelles, globus vermelles, bales vermelles? Vosaltres què penseu que són?</p> <p>Lectura expressiva per part de la mestra: <i>I en va caure no una, sinó centenars d'aquelles coses vermelles i brillants!</i></p> <p>Recordem tot el que ha passat fins ara. Primer hi havia un... que va veure una.... com que no podia agafar-la va anar a buscar....</p> <p>Com us sembla que acabarà aquesta història?</p>	<p>Comprovar hipòtesis a partir imatge.</p> <p>Fer hipòtesis a partir imatge.</p> <p>Recapitular.</p> <p>Hipòtesis sobre el final</p>

Pàgines de l'àlbum	Desenvolupament de la narració Preguntes i intervencions del docent Text del conte	Estratègies de lectura que treballem: fer hipòtesis, inferir, fer connexions, i recapitular
22 i 23 Els tres personatges amb les cireres.	<p>Mirem la imatge: Estan contents ara? Què és el que ha caigut de l'arbre?</p> <p>Lectura expressiva per part de la mestra: <i>-Mireu –va dir el Conill–, que ximplen que som! No és ni una pilota ni un globus. Ni tampoc una bala! És una cirereta deliciosa (*) i ara en tenim un munt per menjar. -Quantes coses podem fer plegats quan ens ajudem! És màgic –va dir el Ratolí. I tots tres van esclatar a riure. (*) Què en faran de les cireres?</i></p>	<p>Inferències a partir imatge.</p> <p>Fer hipòtesis i comprovar-la a partir text.</p>

6.3. Després de la Lectura

Comprovació dels objectius de la lectura

Ara sabem:

- Què li passa al ratolí?

També hem après:

- Que les imatges també parlen i ens diuen moltes coses, i que hem d'acostumar-nos a mirar-les bé.

Possibles preguntes de comprensió

- Literals:
  - Quins personatges surten al conte?
  - Què pensava el ratolí que era la cirera?
  - Què fan per poder agafar les cireres?
  - On viuen els talps?
- Interpretatives
  - Per què no arriba el ratolí?

- Per què el ratolí pensa que és una pilota, el talp, un globus i el conill, una bala?
- Per què es van posar a riure al final?
- Crítiques/profundes
  - Per què és bo tenir amics?
  - Tu demanes ajuda quan ho necessites? I si un company te'n demana, tu l'ajudes?
  - Es poden agafar les cireres que trobes en un arbre del camp?
  - Us ha fet pensar en algun altre conte que conegueu? En quin?
  - Si no tingués imatges, creieu que us hauria agradat igual?
  - El recomanaríeu? I què en diríeu?

Activitats de síntesis o de resum

- Tornar a explicar tota la història.
- Inventar-se un títol nou pel conte.
- Per parelles, reexplicar el conte oralment.
- Treball d'onomatopeies a partir de les de l'àlbum.
- En una segona narració de l'àlbum ens podríem centrar més en:
  - Les paraules clau del text, escriure-les a la pissarra, fer-ne una llista.
  - Treballar les diferents seqüències. Introducció al còmic.
- Fer una breu presentació de l'autor (veure l'annex).
- Explicar què és un àlbum il·lustrat, on els tenim a la nostra biblioteca, quin teixell porten.
- Conèixer les parts d'un llibre: portada, contraportada, llom, guarda de davant, guarda de darrere, editorial.
- Penjar la imatge de la portada en el racó de contes que expliquem i parlar d'aquests llibres: temàtica, gustos i preferències, el que més ens ha agradat i per què, el que no ens ha agradat gens i per què... Podeu concloure fent una classificació sobre els gustos de l'alumnat i debatent al voltant de les causes per les quals a uns alumnes agrada més una tipologia i a uns altres, unes altres. En cada cas podreu fer la classificació que convingui segons l'alumnat.
- Introduïu, a continuació, la importància dels dibuixos dins d'un conte. Com seria aquell mateix text si no tingués imatge? Les paraules, per si mateixes, descriuen els personatges o els acabem de conèixer a partir dels dibuixos?

7. ANNEX

7.1. Biografia de l'autor

Petr Horáček va néixer a Praga. Ell volia ser il·lustrador, preferia mirar les fotografies i dibuixos dels contes que llegir-los. Amb només 15 anys va entrar a l'Escola Superior d'Art de Praga i va treballar durant 2 anys en una agència de publicitat. Després va estudiar 6 anys a l'Acadèmia de Belles Arts de Praga. Allà va conèixer la seva dona i van anar a viure a Anglaterra. Va començar a treballar en llibres per a infants quan va néixer la seva primera filla i ja mai no ha parat.

Ha obtingut molts premis i reconeixements per a diversos llibres: el Best Children's Book of the Year del Washington Post (per *L'Oca Boba*) o el Picture Book of the Year d'Holanda (per *Una casa a la mida*), llibres publicats a Catalunya per Editorial Joventut.

8. BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

Colomer, Teresa. *Álbumes ilustrados y cambio de valores en el cambio de siglo.* Barcelona Gretel, 2010. Pàgines 71-73. ISBN 978-84-608-1025-5.

Duran, Teresa. *Àlbums i altres lectures.* Barcelona, Rosa Sensat, 2007. Pàgines 237. ISBN 978-84-959-8882-9.

Gil, MR. *L'àlbum il·lustrat: gaudi literari o recurs imprescindible per a l'aprenentatge lector? a ARTICLES de didàctica de la Llengua i de la Literatura.* Barcelona Graó, 2011. Pàgines 42-52.

Molist, Pep. *Els llibres tranquils.* Barcelona Graó, 2011. Pàgines 168. ISBN 978-84-977-9069-7.

Molist, Pep. *Dins del Mirall.* Barcelona Graó, 2008. Pàgines 193. ISBN 978-84-7827-848-0.

Vigotsky, LS. *Pensamiento y Lenguaje.* Barcelona Planeta Spain, 2013. ISBN 978-84-493-2935-7.

Cassany, D. *Ensenyar llengua.* Barcelona Graó, 1993. Pàgines 558. ISBN 978-84-782-7048-4.

Queralt, E. *Llegir, mes enllà de les lletres.* Pagès editors, 2012. Pàgines 376. ISBN 978-84-997-5240-2.

Comotto, Agustín. *El gust per la lectura 2010-2011 "Llegint imatges"* [En línia].

<http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/ab0743e6-1498-447a-82f3-5ad10c1f1e1c/llegint_imatges.pdf> [Consulta: 5 febrer 2018]

BADIA, M. ; LLADÓ, C. *Els il·lustrats: una descoberta, diverses veus.*[En línia]. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. GENERALITAT DE CATALUNYA, 2013. <http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/8a244715-1333-4a23-adcc-735622e229f8/albums_illustrat.pdf> [Consulta: 5 febrer 2018]

9. CURIOSITATS

- ["Matí de Contes" al Librerío de la Plata \(en català\) - YouTube](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=NqCUvy21U8w>

18 d'oct. 2016 - Penjat per Librerío de la Plata

Sherezade conta "*El ratolí i la pilota vermella*", "El llop fa vaga" i "El nen nou" d'Editorial Juventut.

- Lloc web de Petr Horáček: <http://www.petrhoracek.co.uk/>